

<http://hallofpeople.com/gr/bio/Austen.php>

ΤΖΕΙΝ ΟΣΤΕΝ

Περηφάνια και Προκατάληψη

Το μυθιστόρημα της Τζέιν Όστεν είναι από τις ωραιότερες ιστορίες αγάπης και ταυτόχρονα ένα έργο που καυτηριάζει με τρόπο αιχμηρό και χιουμοριστικό το κλίμα της εποχής, τα κοινωνικά πρότυπα και την ανθρώπινη συμπεριφορά. Περιγράφει την μοίρα της γυναίκας σε μια κοινωνία που ήταν ανίκανη να την αντιμετωπίσει ως άνθρωπο με κρίση, απόψεις, επιλογές, με εκείνα τα χαρακτηριστικά δηλαδή που θεωρούνταν μονάχα ανδρικά. Από την άποψη αυτή, το μυθιστόρημα είναι βαθύτατα φεμινιστικό και η κεντρική ηρωίδα του, η Ελίζαμπεθ Μπέννεντ που εξεγείρεται ενάντια σε αυτή την κατάσταση, είναι η πρόδρομος της σημερινής χειραφετημένης γυναίκας.

Περηφάνια και Προκατάληψη

Οι πρώτες σελίδες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΝΑΙ γενικώς αποδεκτή αλήθεια ότι αυτό που οπωσδήποτε λείπει από έναν άγαμο άνδρα, με σεβαστή περιουσία, είναι μια σύζυγος. Όσο κι αν είναι ελάχιστα γνωστά τα αισθήματα ή οι απόψεις ενός τέτοιου άνδρα, όταν πρωτοεγκαθίσταται σε μια περιοχή, η αλήθεια αυτή είναι τόσο βαθιά χαραγμένη στο μυαλό των γύρω οικογενειών, ώστε να τον θεωρούν νόμιμη ιδιοκτησία κάποιας από τις κόρες τους.

«Αγαπητέ μου κύριε Μπέννεντ» του είπε η κυρία του μια μέρα «μάθατε πως νοικιάστηκε, επιτέλους, το Νέδερφιλντ Παρκ;»

Ο κύριος Μπέννεντ απάντησε ότι δεν είχε ιδέα.

«Και όμως, έτσι είναι» επέμεινε η κυρία Μπέννεντ. «Μόλις πριν λίγο, ήταν εδώ η κυρία Λογκ και μου τα είπε όλα».

Ο κύριος Μπέννεντ δεν αποκρίθηκε.

«Δε θέλετε λοιπόν να μάθετε ποιος είναι ο ενοικιαστής;» ρώτησε ανυπόμονα η σύζυγός του.

«Αφού εσείς θέλετε να μου το πείτε, εγώ δεν έχω καμία αντίρρηση να το ακούσω».

Αυτό της έφτανε της κυρίας Μπέννεντ.

«Λοιπόν, αγαπητέ μου, πρέπει να ξέρετε ότι η κυρία Λογκ λέει πως το Νέδερφιλντ το πήρε ένας νεαρός με μεγάλη περιουσία από το βορρά της Αγγλίας· πως κατέβηκε ως εδώ, τη Δευτέρα, με τέθριππο για να δει το μέρος και πως ήταν τόσο ενθουσιασμένος, που συμφώνησε αμέσως με την κυρία Μόρρις. Λέει επίσης πως θα εγκατασταθεί πριν από τα τέλη

Σεπτεμβρίου και πως ορισμένοι από τους υπηρέτες του θα βρίσκονται στο σπίτι προς το τέλος της επόμενης εβδομάδας».

«Και πώς λέγεται;»

«Μπίγκλεϋ».

«Έγγαμος ή άγαμος;»

«Μα και βέβαια άγαμος, αγαπητέ μου! Ελεύθερος και πλούσιος, με τέσσερις πέντε χιλιάδεςτο χρόνο. Τι υπέροχη τύχη για τα κορίτσια μας!»

«Πώς έτσι; Τι σχέση έχουν μ' όλ' αυτά οι κόρες μας;»

«Αγαπητέ μου κύριε Μπέννεντ» αποκρίθηκε η σύζυγός του «μην είσθε τόσο κουραστικός! Δεν καταλαβαίνετε ότι τον βλέπω κιόλας να παντρεύεται μια απ' αυτές;»

«Λέτε αυτός να είναι ο σκοπός της εγκατάστασής του εδώ;»

«Ο σκοπός! Μα τι ανοησίες λέτε! Ωστόσο, θα μπορούσε να ερωτευθεί μια απ' αυτές και ως εκ τούτου πρέπει να τον επισκεφθείτε αμέσως μόλις φθάσει».

«Και με ποια δικαιολογία θα το έκανα αυτό; Καλύτερα θα ήτανε να πάτε εσείς μαζί με τα κορίτσια ή ακόμη πιο καλά θα ήταν ίσως να τα στείλετε μονάχα τους γιατί, έτσι που τους παραβγαίνετε στην ομορφιά, μπορεί και να διαλέξει εσάς ο κύριος Μπίγκλεϋ».

«Με κολακεύετε, αγαπητέ μου. Κάποτε, είχα κι εγώ σίγουρα το μερδικό μου σε ομορφιά, αλλά δεν μπορώ πλέον να προφασίζομαι ότι είμαι κάτι το εξαιρετικό. Όταν μια γυναίκα έχει πέντε ενήλικα κορίτσια, οφείλει να μη σκέφτεται πλέον τη δική της ομορφιά».

«Συχνά, σε τέτοιες περιπτώσεις, δεν της έχει απομείνει και πολλή ομορφιά για να τη σκέφτεται».

«Ωστόσο, αγαπητέ μου, πρέπει να επισκεφθείτε πράγματι τον κύριο Μπίγκλεϋ όταν μας έρθει εδώ».

«Σας διαβεβαιώ πως μου είναι αδύνατο να το υποσχεθώ».

«Μα σκεφθείτε τις κόρες σας, σκεφθείτε τι εξασφάλιση θα ήτανε για μία

από αυτές. Ο σερ Γουίλλιαμ και η λαίδη Λούκας έχουν αποφασίσει να πάνε απλώς και μόνο γι' αυτό το λόγο καθότι, όπως καλά γνωρίζετε, δε συνηθίζουν γενικά να επισκέπτονται νεοφερμένους. Πρέπει λοιπόν να πάτε οπωσδήποτε γιατί θα είναι αδύνατο για μας να τον επισκεφτούμε αν δεν προηγηθείτε εσείς».

«Σίγουρα, είσθε υπερβολικά προσεκτική. Εγώ θα έλεγα ότι ο κύριος Μπίγκλεϋ θα ήτανε πανευτυχής να σας γνωρίσει. Όσο για μένα, θα σας δώσω να του πάτε ένα σημείωμα με τη διαβεβαίωση ότι συγκατατίθεμαι προθύμως εις το να νυμφευθεί όποιο από τα κορίτσια επιλέξει· καίτοι θα πρέπει να προσθέσω έναν καλό λόγο για τη μικρή μου Λίζυ».

«Δε θα 'θελα να κάνετε κάτι τέτοιο. Η Λίζυ μας δεν είναι διόλου καλύτερη από τις άλλες και είμαι σίγουρη ότι δεν είναι ούτε κατά το ήμισυ ωραία όσο η Τζέιν ή καλόγνωμη όσο η Λύντια. Αυτή όμως ήταν πάντα η αδυναμία σας».

«Καμιά τους δεν έχει κάποιο αξιέπαινο προσόν» παρατήρησε ο κύριος Μπέννεντ. «Όλες τους είναι ανόητες και αμαθείς όπως κάθε άλλο κορίτσι· ωστόσο η Λίζυ είναι κάπως πιο ξύπνια από τις αδελφές της».

«Πώς μπορείτε, κύριε Μπέννεντ, να κακολογείτε έτσι τα ίδια τα παιδιά σας; Σας ευχαριστεί να μ' εξοργίζετε. Δε λυπάσθε διόλου τα φτωχά τα νεύρα μου;»

«Με παρεξηγείτε, αγαπητή μου. Τρέφω ιδιαίτερη εκτίμηση για τα νεύρα σας· είναι παλιοί μου φίλοι. Επί είκοσι τουλάχιστον χρόνια, σας ακούω με προσοχή να αναφέρεσθε αδιάκοπα σ' αυτά».

Αχ! Δεν ξέρετε τι υποφέρω».

«Ελπίζω ωστόσο ότι θα το ξεπεράσετε και θα ζήσετε για να δείτε πολλούς νεαρούς των τεσσάρων χιλιάδων το χρόνο να εγκαθίστανται στην περιοχή».

«Και είκοσι απ' αυτούς να έρχονταν, δε θα 'χαμε κανένα όφελος αφού εσείς αρνείσθε να τους επισκεφθείτε».

«Σας διαβεβαιώ, αγαπητή μου, πως, όταν γίνουν είκοσι, θα τους επισκεφθώ όλους».

Ο κύριος Μπέννεντ ήταν ένα τόσο παράξενο κράμα ευστροφίας, σαρκαστικού χιούμορ, επιφυλακτικότητας και ιδιοτροπίας, που, παρά την εμπειρία είκοσι τριών ετών, η σύζυγός του δεν ήταν ακόμη σε θέση να καταλάβει το χαρακτήρα του. Ο δικός της τρόπος σκέψης ήταν αρκετά απλούστερος. Ήταν μια γυναίκα χαμηλής νοημοσύνης, με ελάχιστες γνώσεις και ασταθή ψυχосύνθεση. Όταν τη δυσαρεστούσε κάτι, φανταζόταν ότι πάθαινε νευρικό κλονισμό. Σκοπός της ζωής της ήταν να παντρέψει τις κόρες της· παρηγοριά της, οι επισκέψεις και τα κουτσομπολιά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο ΚΥΡΙΟΣ Μπέννεντ ήταν μεταξύ των πρώτων που επισκέφτηκαν τον κύριο Μπίγκλεϋ. Εξ αρχής, είχε την πρόθεση να τον επισκεφτεί, καίτοι μέχρι τέλους διαβεβαίωνε τη σύζυγό του ότι δεν επρόκειτο να πάει· ακόμη και ως το βράδυ, αφού είχε γίνει η επίσκεψη, αυτή δεν ήξερε τίποτε. Το γεγονός απεκαλύφθη, τέλος, ως εξής. Ενώ παρατηρούσε τη δεύτερη κόρη του, που καταγινόταν με το στόλισμα ενός καπέλου, της είπε ξαφνικά:

«Ελπίζω ν' αρέσει στον κύριο Μπίγκλεϋ, Λίζυ».

«Πώς θα μάθουμε τι αρέσει στον κύριο Μπίγκλεϋ» είπε με μνησικακία η μητέρα της «αφού δεν πρόκειται να τον επισκεφθούμε».

«Μα ξεχνάτε, μαμά» είπε η Ελίζαμπεθ «ότι θα τον συναντήσουμε στις συγκεντρώσεις και ότι η κυρία Λογκ έχει υποσχεθεί να μας τον συστήσει».

«Δεν πιστεύω ότι η κυρία Λογκ θα κάνει κάτι τέτοιο. Αυτή φροντίζει για

τις δυο ανιψιές της. Είναι εγωίστρια και υποκρίτρια και δεν την εκτιμώ καθόλου».

«Ούτε κι εγώ» είπε ο κύριος Μπέννεντ «και χαίρομαι που διαπιστώνω ότι δεν περιμένετε απ' αυτήν εξυπηρέτηση».

Η κυρία Μπέννεντ δεν καταδέχτηκε να απαντήσει. Ανίκανη ωστόσο να συγκρατηθεί, άρχισε να μαλώνει μία από τις κόρες της.

«Για όνομα του Θεού, πάψε να βήχεις έτσι, Κίττυ Λυπήσου λίγο τα νεύρα μου· κουρέλια μου τα κάνεις».

«Η Κίττυ δεν είναι διόλου διακριτική στο βήξιμό της» είπε ο πατέρας της· «βήχει πάντα την πιο ακατάλληλη στιγμή».

[.....]

Τζέιν Όστεν, Περηφάνια και προκατάληψη

Μετάφραση: Αργυρή Χιόνης

Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Δεκέμβριος 1997

Πρώτη έκδοση στην αγγλική γλώσσα, 1813